



Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

VAIKŲ SU NEGALIA BURNOS LIGŲ PROFILAKTIKAI TAIKOMŲ INTERVENCIJŲ VEIKSMINGUMO VERTINIMAS

Vadovas: R. Janonienė

Atsakingos vykdytojos: O. Ubartienė, L. Pilipavičienė.

Vertinimo laikotarpis: 2019 m. sausio - balandžio mėn.

Pagrindimas. Dažnai vaikams su negalia būna per sunku patiems pasirūpinti savo kasdiene burnos higiena dėl sutrikusios regos, motorikos ir koordinacijos, sutrikusio intelekto. Neretai tokių vaikų tėvai ar globėjai nežino, kaip reikia padėti vaikui teisingai atlikti burnos higienos procedūras, o kartais nuvertina vaiko su negalia burnos higienos svarbą. Tinkama vaikų su negalia burnos higiena ateityje padeda išvengti jų gyvenimo kokybės pablogėjimo.

Vertinimo tikslas – apibendrinti mokslinius įrodymus apie vaikų su negalia burnos ligų profilaktikai taikomų intervencijų veiksmingumą.

Medžiaga ir metodai. Mokslinių publikacijų paieška atlikta duomenų bazėse: MEDLINE (per Pubmed), Cochrane Central Register of Controlled Trials (per Cochrane library), PsychINFO (per EBSCO). Į apžvalgą įtraukti anglų kalba paskelbti tyrimai, publikuoti 2008 m. sausio mėn. – 2019 m. kovo mėn.

Rezultatai. Duomenų bazėse rasti 1739 įrašai. Atrankos kriterijus atitiko ir į trumpąją apžvalgą įtrauktos 4 publikacijos (4 tyrimai), susijusios su vaikų, turinčių regos negalią arba sergančių cerebriniu paralyžiumi, burnos ligų profilaktikai taikomų intervencijų veiksmingumu. Nepavyko rasti publikacijų apie vaikų su kitokio pobūdžio negalia burnos ligų profilaktikai taikomų intervencijų veiksmingumą. Trys tyrimai buvo susiję su vaikų, turinčių regos negalią, burnos sveikatos profilaktika. Dviejuose iš jų taikyti audiomokymai, įteiktos brošiūros Brailio raštu bei taikyti praktiniai taktilinio pobūdžio dantų higienos mokymai, naudojant specialius dantų muliažus. Abiejuose tyrimuose taikytos intervencijos veiksmingai pagerino vaikų burnos higieną. Trečiajame tyrime po intervencijos, kurios metu taikytas tik taktilinio pobūdžio dantų valymo technikos mokymas, burnos higienos indekso reikšmių pokytis tarp intervencinės gr. ir kontrolinės gr. vaikų statistiškai reikšmingai nesiskyrė. Vienas tyrimas buvo susijęs su vaikų, sergančių cerebriniu paralyžiumi, burnos sveikatos profilaktika. Jo metu nepavyko įrodyti, jog dantų higienos programa cerebriniu paralyžiumi sergantiems vaikams buvo veiksminga, nes po intervencijos dantų apnašų indekso ir modifikuoto gingivito indekso reikšmių pokyčiai tarp intervencinės gr. ir kontrolinės gr. vaikų statistiškai reikšmingai nesiskyrė.

Išvados. Yra negausūs (besiremiantys dviem tyrimais) įrodymai, jog vaikų, turinčių regos negalią, burnos higienos mokymai, apimantys patrauklios formos audiomokymus, informacinių brošiūrų Brailio raštu įteikimą bei praktinį taktilinio pobūdžio demonstravimą taikant specialiai pagamintus padidintus dantų muliažus, gali būti veiksmingi (pagerinti vaikų dantų valymosi įgūdžius ir burnos higieną). Tokie mokymai galėtų vykti mokyklose, kuriose mokosi vaikai su

regos negalia. Įrodymų apie vaikų, sergančių cerebriniu paralyžiumi, burnos ligų profilaktikai taikomų intervencijų veiksmingumą nepakanka. Analizuotas tik vienas žemos kokybės tyrimas, kurio metu nepavyko įrodyti tokių priemonių veiksmingumo.